

RASSPECIFIKA AVELSSTRATEGIER FÖR Komondor

Svenska klubben För Ungerska Rashundar, SvkFUR

Gäller för samtliga uppfödare och hanhundsägare (som ställer sina hanhundar till förfogande för parning), även de som inte är medlemmar i rasklubben.

Uppfödare och hanhundsägare av komondor ska följa de lagar och förordningar som rör avelsarbete, till exempel:

- Europarådets konvention till skydd för sällskapsdjur
- Djurskyddslagen med regler och förordningar
- SKKs grundregler
- SKKs avelspolicy

För uppfödare och hanhundsägare av komondor gäller att:

- Samarbeta för rasens bästa.
- Arbeta för att bevara rasens genetiska mångfald.
- Arbeta för att motverka inavel och dess effekter på hundens hälsa och välbefinnande.
- Arbeta för att fakta kring rasen blir känd via hälsundersökningar mm.
- Arbeta för att valpköpare ska delta i hälsundersökningar mm.
Arbeta för att endast mentalt, funktionellt och exteriört rastypiska hundar används i aveln.

Historik och nulägesbeskrivning.

Komondoren är en väldigt gammal ras. Första gången man hörde talas om dem var runt 1544. På 1700 talet började man använda namnet komondor, hur namnet kom till finns det fortfarande olika teorier om.

Komondoren har använts under århundraden för att skydda hjordar från tjuvar och rovdjur på den ungerska pustan. Man vet inte säkert vilka raser som är förfäder till komondoren. Det finns dock flera nutida raser som har komondoren som förfäder.

Komondorens- utveckling i Sverige

126 Komondorer har funnits i Sverige mellan 1979 – 2004.

17 är importerade.

118 är uppfödda i Sverige ur 22 kullar.

I dagens läge finns det ca 13 Komondorer - 2005

2, ej svensk registrerade från England.

Komondor i Sverige

I SVERIGE REGISTRERADE VALPKULLAR

Första Komondoren, *Sunpusztai Cinbi Bunko* kom till Sverige från Ungern i slutet av 1970-talet. Första valpkullen i Sverige som bestod av 5 hanar och 4 tikar registrerades år 1986. Valpkullens far var Cezar och mor Kilvan Abra. Enligt uppgifter användes 1 tik i fortsatt avel hos Wulcanos kennel.

Nästa valpkull (1+ 4) registrerades år 1987 hos Wulcanos's kennel.

Vid slutet av 2004 fanns 111 i Sverige födda, registrerade Komondorvalpar (tabell 1) varav tikar 58 samt hanar 53 .

Totala antalet registrerade kullar är 22.

Tabell 1 I Sverige registrerade Komondorer per år tom 2004

År	Totalt Antal Registrering ar	Importer	Svenska Kullar / Valpar			
			Alla Valpar	Hanar	Tikar	Kullar
1979-80	-79 = 1 – 80=1	2	0	0	0	0
1981	0	0	0	0	0	0
1982	0	0	0	0	0	0
1983	2	2	0	0	0	0
1984	1	1	0	0	0	0
1985	0	0	0	0	0	0
1986	8	1	8	5	4	1
1987	11	0	11	4	7	2
1988	8	2	6	2	4	1
1989	28	0	28	13	15	4
1990	12	0	12	8	4	2
1991	10	0	10	4	6	2
1992	3	0	3	2	1	1
1993 ?	12	0	12	6	6	3
1994	8	0	8	5	3	2
1995	0	0	0	0	0	0
1996	0	0	0	0	0	0
1997	5	4	1	1	0	1
1998	2	0	2	0	2	1
1999	8	0	8	3	5	1
2000	1	0	1	0	1	1
2001	1	1	0	0	0	0
2002	2	2	0	0	0	0
2003	0	0	0	0	0	0
2004	2	2	0	0	0	0
Total	126	17	109	110	58	22

SVENSKA UPPFÖDARE .

Uppfödare till den första Komondorkullen som föddes 1986 i Sverige hade Thennek´s kennel vars uppfödningensarbete avslutades med denna enda kull.

Nästa kull föddes året efter- 87 , hos Kennel Wulcanos som hade 8 Komondor kullar pappa till den första kullen hos Thenneks var Cezar och mamma Kilvan Abra. Cezar blev pappa till 7 kullar.

KirsiMaria hade två kullar. Skyedoor hade 2 kullar, Zcidooz hade 1 kull, Egy Nagy hade 3 kullar, Woodypets hade 2 kullar, Tilia Campus hade 1 kull.

Samt en Uppfödare som hade 2 kullar men ej något kennelnamn.

Rasklubb – rasutvecklingsansvar

Historik och nulägesbeskrivning avseende:

Hälsa

Då rasen haft så få registrerade individer i landet sedan 1979 är det svårt att ge någon omfattande svensk historik bakom dagens hälsoläge

Rasen har inget av SKK fastställt hälsoprogram och behov av något sådant finns i dagsläget inte, uppfödare bör följa SKK.s rekommendationer om att ej avla på dysplastiska individer.

RAS-enkäten

Gav svar från 10 Komondor-ägare. 5 hanar 5 tikar.

Några slutsatser kan ej dras av komondorens hälsotillstånd då antal individer är för få. De sjukdomar som redovisades i enkäten var :

2 Komondorer har haft urinvägsinflammation.

2 har haft medfödda bråck.

2 har haft problem med sina öron.

2 Komondorer är ögonlysta UA som valpar.

Alla hade skrivit att de var fulltandade och hade korrekta bett.

Funktion

Enligt rasstandardens skall rasen vara en storvuxen och kraftigt byggd hund.

Dess tilltalande yttre och den värdiga hållningen skall väcka beundran och respekt.

Komondoren skall framförallt vara en välproportionerad hund med ganska så brett bröstparti, stark och välmusklad kropp. Komondorens uppgift var att skydda fårhjordar mot inkräktare.

Och inte vilka får som helts utan rackafår som lätt når upp till 75 – 80 cm ! Om komondoren både vill visa sin auktoritet bland racka-fåren och skydda mot inkräktare såsom den europeiska vargen, så måste den vara avskräckande.

Komondoren skall vara lång, smärt, muskelös hund med vackra former. Dess yttre skall utstråla styrka, mod, beslutsamhet, snabbhet och uthållighet. Ansiktsuttrycket är intelligent och klokt. Hunden skall vara avvaktande mot främlingar. Men aldrig rädd. Komondoren är en stor hund med mkt tilltalande utseende. Den filtiga, grova pälsen ger hunden ett mäktigt, robust utseende. Kroppbyggnaden är kvadratisk eller en aning långsträckt, den verkar mäktigt genom den kraftiga hårbeklädnaden. Det täta behårade huvudet höjer sig ovanför kroppen. Svansen bärs hängande med svansspetsen något eller helt vågrätt uppböjd. Rasen är utvecklad som en vakt och herde hund och används fortfarande i dag på gårdar i USA och Ungern för djurhantering.

Genetisk variation

Vi har ingen svensk avel i dagsläget utan endast några få kullar och några importerade hundar.

Ska vi kunna säga att vi bedriver avel i den svenska delen av populationen behöver vi ha en betydande export av valpar med inflytande i den ursprungliga populationen, vilket vi inte har.

Försäkringsstatistik Komondor.

Uppgifter från Agria 1995 - 2004	21 veterinärvård		6 liv
Sveland 90-talet		2 st	

Orsaker till att **livförsäkring** betalats ut:

1995 Diskbräck i ländryggrad
1996 Skelettcancer
1998 Förlamning, okänd orsak
1999 Livmoderinflammation
1999 Njursjukdom, ej närmare definerad
2004 Koordinationrubbning

Vetrinärvårdsorsaker:

Hud:

Akut hudinflammation/ eksem	2 st
Hyposensibilisering dvs allergibehandling	1st
Malign hudtumör	1st
Godartad hudtumör	3st
Rävskabb	1st
Totalt	8st

Infektioner:

Erichia 1 st

Njurar, urinvägar:

Blåskatarr 2 st
Prostataförstoring 1 st

Neurologi:

Ataxi dvs koordinationsrubbning 2 st

Ortopedi:

Hälta 1 st

Tumörer:

Skelettcancer 1 st

Ögon:

Akut ögonsjukdom 1 st

Mag-tarm:

Akut magsjuka 1 st
Förstoppning 2 st

Gynekologi:

Livmoderinflammation 2 st

Blodsjukdomar:

Oklar blodsjukdom 1 st

Funktionell exteriör

Utgångspunkten för RAS-arbetet har varit att arbetet runt hundarnas exteriör ska inriktas på att bevara och utveckla en för funktionen passande exteriör. I dagsläget är det svårt att få fram fakta över om det finns generella brister/problem i exteriören i rasen. Ska en ordentlig utvärdering och uppföljning av vår ras exteriör kunna genomföras behöver det sannolikt ske huvudsakligen via exteriörbeskrivning av specialutbildade beskrivare.

Mentalitet

Ras standarden uttrycker att rasen ska vara modig, intelligent, med stabilt humör. Den skall vara vänlig och sällan grälsjuk. Den kan vara något reserverad mot främlingar men det är viktigt att i det sammanhanget betona att alla tecken på skygghet, rädsla eller aggressivitet anses som allvarliga fel.

Prioriteringar**Avelsrekommendation:**

Rasklubben bör följa SKK.s rekommendationer om att ej avla på dysplastiska individer.

Faktaunderlag för avelsstrategin är:

- Hälsoenkät utskickad till ägare av komondor registrerade 1993-2003.
- Försäkringsstatistik
- Rasdata från SKK

Detta dokumentet är sammanställt av :
Pia Liljedahl
För Svenska klubben För Ungerska Rashundar
2005